

"En kıymettar âletleri en kıymetsiz şeylerde sarf edip nefesine zulmettin." Üstad bu cümlede "nefse zulüm"den bahsediyor. Nefse zulüm olur mu, olursa nasıl olur?

Zulüm, başkasının hukukuna tecavüzdür. Başlıca şu üç şekilde kendini gösterir:

1. Allah'ın hukukuna tecavüz.
2. İnsanların ve sair mahlukatın hukukuna tecavüz.
3. Nefsin hukukuna tecavüz.

İnsan, Allah'a iman ve O'na ibadet etmekle mükelleftir. İmanının gereğini yapmaz veya amelinde başka şeyleri gözeterek hareket ederse şirke düşer. Şirk ise ayetin ifadesiyle **"büyük bir zulümdür..."** (Lokman, 31/13)

Sebeplere aşırı bağlanmak, mahlûkattan korkmak, insanların teveccühüne talip olmak, birer şirk örneğidir. Üstadımız bunların **"şirk-i hafi"** yani gizli şirk olduğunu ifade eder.

Haksızlık yapmak, zulmetmek, malı gasb etmek, gıybet yapmak, iftira etmek insanların hukukuna tecavüzdür.

İnsanın kendisine emanet olarak verilen maddî ve manevî cihazlarını Allah'ın emrettiği şekilde değil de nefis hesabına çalıştırması da nefse tecavüzdür. Nefsimizi ve malımızı Allah'a satmamızla ilgili ayette de nefis bu mânada kullanılmıştır.

Adaletin bir tarifi de her hak sahibine hakkını vermektir. Bu aletlerin hakkı onları Allah'ın razı olduğu gibi kullanmak ve onlarla ebedî bir saadeti kazanmaktır. Aksi yolda giden insan, kendini cehenneme ehil olacak bir vaziyete düşürür ve nefesine zulmetmiş olur.

"...Kim Allah'ın koyduğu sınırları aşarsa, nefesine zulmetmiş olur..." (Talak, 65/1)

âyeti de bu hakikati ifade etmektedir. **Helal belli haram bellidir.** Bunlara riayet etmeyen kişi, Allah'ın koyduğu sınırları aşmış ve nefesine zulmetmiştir.

Midesine haram lokma sokan, dilini yalan ve gıybette kullanan, akli şer işlere yoran, hafızasına zararlı ve gereksiz bilgileri dolduran kişi, onlara zulmetmiş olur.

Kazancını içki ve kumar gibi gayrimeşru yollarda harcayan bir aile reisi;
hem hukukullahı hem ailesinin hukukuna hem de nefesine zulmetmiş olur.

Burdaki nefis nefis-i emmare değil, insanın ruh ve cesedini oluşturan şahıdır;
"kendi" manasıdır.